

ISSAI 100

Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas ISSAI standartus izdevusi Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija INTOSAI. Plašākai informācijai apmeklējiet interneta vietni www.issai.org

Publiskā sektora revīzijas veikšanas pamatprincipi

INTOSAI

INTOSAI Framework of Professional Pronouncements

Profesionālo revīzijas un labas pārvaldības standartu padome (IFIPP)

www.issai.org

INTOSAI Ģenerālsekretariāts - RECHNUNGSHOF

Austrijas revīzijas palāta

DAMPFSCHIFFSTRASSE 2

A-1033 VĪNE, AUSTRIJA

E-pasts: intosai@rechnungshof.gv.at

www.intosai.org

INTOSAI, 2019

- 1) Apstiprināti kā valsts pārvaldes revīzijas pamatprincipi 2001. gadā
- 2) 2013. gadā pārskatīti un pārdēvēti par publiskā sektora revīzijas veikšanas pamatprincipiem
- 3) Profesionālo standartu un vadlīniju ietvarā (IFPP), 2019.gadā veiktas redakcionālās izmaiņas

Par ISSAI standartu izdošanu un aktualizēšanu atbildīga ir INTOSAI profesionālo revīzijas un labas pārvaldības standartu padome (IFIPP).

Saturs

IEVADS	4
ISSAI MĒRĶIS UN PIEMĒROŠANAS JOMA	5
PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJAS PAMATNOSTĀDNES	6
PILNVARAS	6
PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJAS VEIKŠANA UN TĀS MĒRĶI	7
PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJAS VEIDI	8
PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJAS ELEMENTI	8
TRĪS PUSES	9
PĀRBAUDĀMAIS PRIEKŠMETS, KRITĒRIJI UN PĀRBAUDĀMĀ PRIEKŠMETA INFORMĀCIJA	9
DARBA UZDEVUMU VEIDI	9
PĀRLIECĪBA UN UZTICAMĪBA PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJĀ	10
NEPIECIEŠAMĪBA PĒC PĀRLIECĪBAS UN UZTICĪBAS	10
PĀRLIECĪBAS NODROŠINĀŠANAS VEIDI	10
PĀRLIECĪBAS LĪMENĪ	11
PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJAS VEIKŠANAS PRINCIPI	12
ORGANIZATORISKĀS PRASĪBAS	13
VISPĀRĒJIE PRINCIPI	13
ĒTIKA UN NEATKARĪBA	13
PROFESIONĀLAIS SPRIEDUMS, PIENĀCĪGA RŪPĪBA UN SKEPSE	13
KVALITĀTES KONTROLE	13
REVĪZIJAS GRUPAS VADĪBA UN IEMAŅAS	14
REVĪZIJAS RISKS	14
BŪTISKUMS	15
DOKUMENTĀCIJA	15
SAZIŅA	15
AR REVĪZIJU SAISTĪTIE PRINCIPI	15
REVĪZIJAS PLĀNOŠANA	15
REVĪZIJAS PIERĀDĪJUMU IEGŪŠANA	16
REVĪZIJAS NOSLĒGUMS UN IETEIKUMU IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA	17

IEVADS

1. Profesionālie standarti un vadlīnijas ir ļoti svarīgas publiskā sektora revīziju ticamībai, kvalitātei un profesionalitātei. Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (angļu valodā - INTOSAI) izveidoto Starptautisko Augstāko revīzijas iestāžu standartu (angļu valodā - ISSAI) mērķis ir veicināt neatkarīgu un efektīvu Augstāko revīzijas iestāžu (ARI) revīziju veikšanu.
2. ISSAI aptver prasības revīzijas veikšanai publiskajā sektorā organizatoriskā līmenī, kamēr individuālu revīziju līmenī mērķis ir atbalstīt INTOSAI dalībniekus viņu individuālās profesionālās pieejas izveidē atbilstoši to pilnvarām un valsts normatīvajiem aktiem.
3. ISSAI standarts ir INTOSAI profesionālo standartu un vadlīniju ietvara (IFPP) sastāvdaļa. Šajā kontekstā INTOSAI principi (INTOSAI-P) satur pamatprincipus un priekšnoteikumus ARI atbilstošai darbībai. starptautiskie publiskā sektora revīziju standarti (ISSAI) attiecas uz revīziju veikšanu un ietver vispāratzītus profesionālos principus, kas ir pamatā efektīvai un neatkarīgai publiskā sektora iestāžu revīzijai.
4. INTOSAI vadlīnijas (GUID) arī veido IFPP ietvaru un ir to sastāvdaļa. Tie ietver norādījumus, lai atbalstītu ARI un revidentus, uzlabojot iestādes sniegumu, kā arī veicina ISSAI standartu piemērošanu praksē.
5. ISSAI 100 - publiskā sektora revīzijas pamatprincipi izstrādāti un pilnveidoti pamatojoties uz INTOSAI-P 1 - *Limas deklarāciju* un nodrošina autoritatīvu starptautisku atsauces sistēmu, kas nosaka publiskā sektora revīziju principus. Viss ISSAI standartu ietvars ir balstīts uz šiem principiem.
6. ISSAI 100 – *Publiskā sektora revīziju veikšanas pamatprincipi* nodrošina detalizētu informāciju par:
 - ISSAI mērķiem un tiesībām;
 - publiskā sektora revīziju veikšanas pamatnostādnēm;
 - publiskā sektora revīzijas elementiem;
 - principiem, kas jāpielieto publiskā sektora revīziju veikšanā

ISSAI MĒRĶI UN PIEMĒROŠANAS JOMA

7. ISSAI 100 nosaka revīzijas pamatprincipus, kas ir piemēroti visiem publiskā sektora revīziju uzdevumiem, neskatoties uz to veidu vai saturu. ISSAI 200, 300 un 400 veido un tālāk attīsta principus, kas attiecīgi jāpiemēro finanšu, lietderības un atbilstības revīziju veikšanā. Tos jāpielieto kopā ar ISSAI 100 noteiktajiem principiem. Šie principi nekādā ziņā nav svarīgāki par nacionālajiem normatīvajiem aktiem vai pilnvarām, kā arī neattur ARI no pētījumu, pārskatu sagatavošanas vai citu uzdevumu veikšanas, kas neattiecas uz esošajiem ISSAI.
8. Revīzijas veikšanas pamatprincipu standarts (ISSAI 100) un no tiem izrietošie finanšu, lietderības un atbilstības revīziju pamatprincipi¹ var tikt izmantoti trīs veida autoritatīvu standartu izstrādāšanā:
- kā pamats ARI standartu izveidošanai;
 - kā pamats saskaņotu nacionālo standartu pieņemšanai;
 - kā pamats Vispārējo revīzijas vadlīniju kā standartu pārņemšanai.

ARI var izvēlēties izstrādāt vienu standartu dokumentu, vairākus šādus standartu dokumentus vai standartu dokumentu un citu autoritatīvo dokumentu kombināciju.

ARI jānorāda, kurus standartus tā pielieto, veicot revīziju, un norādēm jābūt pieejamām ARI ziņojumu lietotājiem. Ziņojumos arī jānorāda, ja izmantotie standarti ir balstīti uz vairākiem avotiem. ARI ir ieteikts ievietot šādas norādes revīzijas ziņojumā, tomēr var tikt lietota arī vispārīgāka paziņojuma forma.

9. ARI var norādīt, ka to izstrādātie vai pārņemtie standarti balstās uz, vai ir saskaņā ar Revīzijas veikšanas pamatprincipiem tikai tad, ja standarti pilnībā saskan ar visiem piemērojamajiem principiem.

Revīzijas pārskatos var iekļaut atsauci uz faktu, ka izmantotie standarti balstās uz vai ir saskaņā ar ISSAI vai, ka ISSAI ir attiecināmi uz veikto revīziju. Šādu atsauci var veikt norādot, ka:

... Mēs veicām revīziju saskaņā ar [standarti], kuri balstās uz [vai ir saskaņā ar] Starptautisko Augstāko revīzijas iestāžu standartu Revīzijas veikšanas pamatprincipiem – ISSAI 100 (vai ISSAI – 200 Finanšu revīzijas pamatprincipi, ISSAI 300 Lietderības revīzijas pamatprincipi, vai ISSAI 400 – Atbilstības revīzijas pamatprincipi).

Lai pienācīgi pārņemtu vai izstrādātu uz Revīzijas veikšanas pamatprincipiem balstītus revīzijas standartus, ir nepieciešama pilnīga principu izpratne. Lai to panāktu var būt noderīgi iepazīties ar Vispārējo revīzijas vadlīniju attiecīgajām norādēm finanšu revīziju standartos (ISSAI 2000-2899), lietderības revīzijas standartos (ISSAI 3000-3899) un atbilstības revīzijas standartos (ISSAI 4000-4899).

10. ARI var izvēlēties pārņemt Vispārējās revīzijas vadlīnijas kā autoritatīvus standartus. Šādā

¹ ISSAI 200, 300 un 400.

gadījumā revidentam ir jāievēro visi ISSAI, kas attiecas uz revīziju. Atsauce uz ISSAI var tikt veikta norādot:

... Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem Augstāko revīzijas iestāžu standartiem.

Lai veicinātu caurskatāmību, paziņojumā ir jānorāda, kuru vai kurus ISSAI revidents ir uzskatījis par piemērotiem, un pielietojis. Norādi veido pievienojot paziņojumam šādu frāzi:

Revīzija balstījās uz ISSAI xxx [numurs un ISSAI nosaukums].

11. Starptautiskās grāmatvežu federācijas (angļu valodā - IFAC) izdotie Starptautiskie revīzijas standarti (angļu valodā - ISAs) ir iekļauti INTOSAI finanšu revīzijas standartos (ISSAI 2000-2899). Finanšu revīzijā var atsaukties uz ISSAI vai ISA. ISSAI nodrošina papildu norādes publiskajam sektoram (*Piemērošanas nosacījumi*), tomēr prasības revidentam finanšu revīzijas veikšanā ir tieši tādas pašas. ISA sastāda nedalāmu standartu kopumu, un tie var neatsaukties uz katru individuālo ISSAI, kuros tie ir iekļauti. Ja ISSAI vai ISA ir pārņemti kā ARI finanšu revīzijas standarti, revidenta ziņojumā jābūt iekļautai atsaucei uz šiem standartiem. Tas attiecas arī uz finanšu revīziju, kas veikta kopā ar citiem revīzijas veidiem.
12. Revīzija var tikt veikta gan saskaņā ar Vispārējām revīzijas vadlīnijām, gan ar standartiem no citiem avotiem, ja tie nav pretrunā viens ar otru. Šādos gadījumos jāveic atsauce gan uz šiem standartiem, gan uz ISSAI.

PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJAS PAMATNOSTĀDNES

Pilnvaras

13. ARI, saskaņā ar tās uzdevumiem un pilnvarām, īsteno publiskā sektora revīzijas funkciju, konkrētas konstitucionālās vienošanās (valsts konstitūcijas) ietvaros, kas pienākumu izpildē nodrošina neatkarību un pietiekamu rīcības brīvību. ARI pilnvaras var noteikt tās galveno atbildību revīzijas veikšanai publiskajā sektorā, un sniegt turpmākus, ar revīziju un citiem uzdevumiem saistītus, norādījumus.
14. ARI var būt pilnvarotas veikt dažādu veidu uzdevumus, jebkurā ar vadības un par pārvaldību atbildīgo amatpersonu vai institūciju pienākumiem saistītā lietā, kā arī lietā, kas ir saistīta ar publiskā finansējuma un aktīvu atbilstošu izmantošanu. Šo uzdevumu apmērs vai veids, un ziņošana par tiem atšķirsies atkarībā no ARI noteiktajām pilnvarām.
15. Atsevišķās valstīs ARI ir no tiesnešiem sastāvoša tiesa, kurai ir vara pār publiskā sektora grāmatvežiem un citām valsts amatpersonām, kurām ir tai jāatskaitās. Starp šo jurisdikcijas varas orgānu un publiskā sektora revīzijas iezīmēm pastāv būtiska saikne. Jurisdikcijas funkcija pieprasa ARI nodrošināt, lai par publiskā finansējuma pārvaldīšanu atbildīgās amatpersonas vai institūcijas, ir atbildīgas par tiem, un tādējādi ir pakļautas jurisdikcijai.

16. Saskaņā ar ARI pilnvarās un citos likumdošanas dokumentos noteiktajām prasībām, ARI var pieņemt stratēģiskus lēmumus. Šie lēmumi var ietvert jautājumus par piemērotākajiem revīzijas standartiem, veicamajiem uzdevumiem un to prioritātes noteikšanu.

Publiskā sektora revīzija un tās mērķi

17. Publiskā sektora revīzijas vide ir tāda, kur valdības iestādes un citas publiskā sektora iestādes realizē atbildību par izmantotajiem resursiem, kas iegūti no nodokļiem un citiem avotiem par sniegtajiem pakalpojumiem iedzīvotājiem un citiem saņēmējiem. Šīs iestādes ir atbildīgas par to vadību, darbības rezultātiem un resursu izmantošanu, gan attiecībā uz tiem kas piegādā resursus, gan tiem, ieskaitot iedzīvotājus, kas ir atkarīgi no piegādātajiem pakalpojumiem, izmantojot šos resursus. Publiskā sektora revīzija palīdz izveidot piemērotus apstākļus, un pastiprināt paļāvību, ka publiskā sektora iestādes un valsts amatpersonas pildīs savas funkcijas efektīvi, produktīvi, ētiski, un saskaņā ar attiecīgajiem normatīvajiem aktiem.
18. Kopumā revīziju veikšanu publiskajā sektorā var raksturot kā sistemātisku objektīvu pierādījumu iegūšanas un novērtēšanas procesu, lai noteiktu, vai informācija un patiesie apstākļi atbilst noteiktajiem kritērijiem. Publiskā sektora revīzija ir nozīmīga, jo tā nodrošina likumdevēju, pārraudzības iestādes, par pārvaldību atbildīgās amatpersonas vai institūcijas, kā arī plašu sabiedrību ar informāciju un neatkarīgu un objektīvu novērtējumu par valdības politikas, programmu un darbību pārvaldību un rezultātiem.
19. ARI mērķi kalpo kā nacionāli demokrātisko sistēmu un pārvaldības mehānisma galvenais balsts. Tiem ir svarīga lomā publiskā sektora pārvaldes uzlabošanā, uzsverot caurskatāmības, atbildības, pārvaldības un rezultatīvas darbības principus. Šajā sakarā norādes ir INTOSAI P-20 – *Caurskatāmības un atbildības principi* standartā.
20. Katra publiskā sektora revīzija sākas ar tās mērķi, kas var atšķirties atkarībā no revīzijas veida. Visas publiskā sektora revīzijas veicina labu pārvaldību:
- nodrošinot potenciālos lietotājus ar neatkarīgu, objektīvu un uzticamu informāciju, secinājumiem vai atzinumiem, kas balstīti uz atbilstošiem un pietiekamiem pierādījumiem par publiskajām iestādēm;
 - uzlabojot atbildību un caurskatāmību, sekmējot pastāvīgu uzlabošanu un ilgstošas uzticības iegūšanu atbilstošā publiskā finansējuma un aktīvu izmantošanā un publiskā sektora pārvaldības darbībā;
 - pastiprinot to konstitucionālo organizāciju efektivitāti, kas veic valdības un par valsts finansēto aktivitāšu pārvaldību atbildīgo iestāžu uzraudzības un korektīvās funkcijas;
 - stimulējot pārmaiņas, sniedzot zināšanas, daudzpusīgu analīzi un pamatotus ieteikumus.
21. Publiskā sektora revīziju var iedalīt vienā vai vairākos no trim veidiem – finanšu revīzija, lietderības revīzija un atbilstības revīzija. Katra revīzijas veida mērķi noteiks, kuri standarti ir piemērojami.

Publiskā sektora revīzijas veidi

22. Trīs galvenie publiskā sektora revīzijas veidi ir šādi:

Finanšu revīzijā nosaka to, vai iestādes finanšu informācija ir atklāta saskaņā ar piemērojamām finanšu ziņošanas un reglamentējošo pamatnostādņu prasībām. To paveic iegūstot pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un, ļaujot revidentam izteikt atzinumu vai finanšu informācijā nav būtisku krāpšanas vai kļūdu ierosinātu neatbilstību.

Lietderības revīzijā izvērtē vai intervence, programmas un institūcijas darbojas saskaņā ar ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes principiem, kā arī nosaka, vai būtu jāveic papildu uzlabojumi. Lietderību izvērtē pret atbilstošiem kritērijiem. Izvērtēšanas laikā tiek analizēti iemesli, kādēļ rodas novirzes no atbilstošiem kritērijiem, kā arī tiek vērtētas citas problēmas. Lietderības revīzijas mērķis ir atbildēt uz galvenajiem revīzijas jautājumiem un sniegt ieteikumus uzlabojumiem.

Atbilstības revīzijā apskata vai konkrētais pārbaudāmais priekšmets atbilst normatīvajiem aktiem, kas tiek izmantoti kā kritēriji. Atbilstības revīzija tiek veikta, novērtējot aktivitāšu, finanšu darījumu un informācijas atbilstību tiesību aktiem, kas uz tiem attiecas. Šie tiesību akti var iekļaut likumus un noteikumus, budžeta rezolūcijas, politikas dokumentus, ieviestos kodeksus, panāktās vienošanās vai vispārējos labas finanšu pārvaldības un ierēdņu uzvedības principus.

23. ARI var veikt revīzijas vai citus uzdevumus par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar vadības un par pārvaldību atbildīgo amatpersonu vai institūciju atbildību un publisko līdzekļu atbilstošu izmantošanu. Šie uzdevumi var ietvert ziņošanu par kvantitatīvo iznākumu un iestāžu pakalpojumu sniegšanas rezultātiem, ilgtspējas ziņojumus, nākotnes prasības attiecībā uz resursiem, iekšējās kontroles standartu ievērošanu un projektu vai citu jautājumu reālā-laika revīziju. ARI var veikt arī apvienotās revīzijas, kurās ietilpst finanšu, lietderības un/vai atbilstības aspekti.

PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJAS ELEMENTI

24. Publiskā sektora revīzija ir neaizstājama valsts pārvaldei, tā kā publisko resursu vadība ir uzticības jautājums. Atbildība par publisko resursu vadību un paredzētajiem mērķiem ir uzticēta iestādei vai personai, kas darbojas sabiedrības vārdā. Publiskā sektora revīzija uzlabo potenciālo lietotāju uzticību, sniedzot informāciju, kā arī neatkarīgu un objektīvu novērtējumu par novirzēm no pieņemtajiem standartiem vai labas pārvaldības principiem.

Visām publiskā sektora revīzijām ir vienādi pamata elementi – revidents, atbildīgā puse, potenciālie lietotāji (revīzijas trīs puses), kritēriji pārbaudāmā priekšmeta novērtēšanai un pārbaudāmā priekšmeta informācija. Ir divi dažādi revīzijas uzdevumi – apliecinājuma uzdevums un nepastarpinātās pārbaudes uzdevums.

Trīs puses

25. Publiskā sektora revīzija ietver vismaz trīs atsevišķas puses – revidentu, atbildīgo pusi un potenciālos lietotājus. Attiecības starp pusēm jāapskata katra revīzijas veida ietvaros.

Revidents: revidenta lomu publiskā sektora revīzijā izpilda ARI vadītājs un personas, kurām ir deleģēts veikt revīziju. Publiskā sektora revīzijas kopējā atbildība paliek tāda, kā noteikts ARI pilnvarās.

Atbildīgā puse: Publiskā sektora revīzijas pienākumus nosaka konstitucionālā vai likumdošanas kārtībā. Atbildīgās puses, kas var būt privātpersonas vai iestādes, var atbildēt par pārbaudāmā priekšmeta informāciju un tā vadību vai par adresētajiem ieteikumiem.

Potenciālie lietotāji: Privātpersonas, iestādes vai grupas, kurām revidents sagatavo revīzijas ziņojumu. Potenciālie lietotāji var būt likumdošanas vai pārraudzības iestādes, par pārvaldību atbildīgās amatpersonas vai institūcijas, vai sabiedrība.

Pārbaudāmais priekšmets, kritēriji un pārbaudāmā priekšmeta informācija

26. Pārbaudāmais priekšmets attiecas uz informāciju, stāvokli vai aktivitāti, ko novērtē pret konkrētiem kritērijiem. Atkarībā no revīzijas mērķa, tam var būt dažādi veidi un īpašības. Atbilstošs pārbaudāmais priekšmets ir identificējams, un to var novērtēt pret kritērijiem, tā, lai to var pakļaut revīzijas procedūrām atbilstošu un pietiekamu pierādījumu iegūšanai, kas sniedz pieņemamu pamatu revīzijas atzinumam vai secinājumam.
27. Kritēriji ir kā atzīmes pārbaudāmā priekšmeta novērtēšanai. Katrā revīzijā jābūt apstākļiem atbilstošiem kritērijiem. Kritēriju atbilstības noteikšanā revidents ņem vērā to, cik atbilstoši un saprotami tie ir potenciālajiem lietotājiem, kā arī kritēriju pilnību, uzticamību un objektivitāti (neitralitāti, vispārēju atzišanu un iespēju tos salīdzināt ar līdzīgās revīzijās pielietotiem kritērijiem). Pielietotie kritēriji var būt atkarīgi no dažādiem faktoriem, piemēram, mērķiem un revīzijas veida. Kritēriji var būt specifiski vai vispārēji, un tie var balstīties uz dažādiem avotiem, piemēram, likumiem, regulām, standartiem, labas pārvaldības principiem un labākajām praksēm. Kritērijiem jābūt pieejamiem potenciālajiem lietotājiem, lai būtu saprotams kā pārbaudāmais priekšmets tiek novērtēts un mērīts.
28. Pārbaudāmā priekšmeta informācija attiecas uz pārbaudāmā priekšmeta novērtēšanas un mērīšanas pret atbilstības kritērijiem rezultātu. Atkarībā no revīzijas mērķa un revīzijas apjoma, pārbaudāmā jautājuma informācijai var būt dažādi veidi un īpašības.

Darba uzdevumu veidi

29. Ir divi uzdevumu veidi:

Apliecinājuma uzdevumā atbildīgā puse novērtē pārbaudāmo priekšmetu attiecībā pret kritērijiem un atklāj pārbaudāmā priekšmeta informāciju, par kuru revidents iegūst pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus, lai nodrošinātu pieņemamu pamatojumu secinājumu izdarīšanai.

Nepastarpinātās pārbaudes uzdevumā revidents ir tas, kas novērtē vai izmēra pārbaudāmo

priekšmetu pret kritērijiem. Revidents izvēlas pārbaudāmo priekšmetu un kritērijus, ņemot vērā risku un būtiskumu. Pārbaudāmā priekšmeta novērtējuma pret kritērijiem rezultāts tiek atklāts revīzijas ziņojumā, konstatējumā, secinājumā, ieteikumā vai atzinuma formā. Pārbaudāmā priekšmeta revīzija var arī nodrošināt jaunu informāciju, analīzes datus vai izpratni.

30. Finanšu revīzija vienmēr ir apliecinājuma uzdevums, jo tā balstās uz atbildīgās puses sagatavoto finanšu informāciju. Lietderības revīzija parasti ir nepastarpinātās pārbaudes uzdevums. Atbilstības revīzija var būt apliecinājuma uzdevums un nepastarpinātās pārbaudes uzdevums, vai abi vienlaikus. Sekojošā informācija iedala pārbaudāmo priekšmetu vai pārbaudāmā priekšmeta informāciju trīs ISSAI ietvertos revīzijas veidos:

Finanšu revīzija: finanšu revīzijas pārbaudāmais priekšmets ir finansiālais stāvoklis, finansiālā darbība, naudas plūsma vai citi elementi, kas ir atklāti finanšu pārskatā. Pārbaudāmā priekšmeta informācija ir finanšu pārskati.

Lietderības revīzija: lietderības revīzijas pārbaudāmo priekšmetu nosaka revīzijas mērķi un revīzijas jautājumi. Pārbaudāmais priekšmets var būt specifiskas programmas, iestādes vai fondi, vai konkrētas aktivitātes (to iznākumi, rezultāti un ietekme), pastāvošā situācija (ieskaitot cēloņus un sekas), kā arī finanšu un ne-finanšu informācija par šiem elementiem. Revidents izmēra vai novērtē pārbaudāmo priekšmetu, lai noteiktu, cik lielā mērā ir vai nav sasniegta atbilstība noteiktajiem kritērijiem.

Atbilstības revīzija: atbilstības revīzijas pārbaudāmo priekšmetu nosaka revīzijas apjoms. Tās var būt aktivitātes, finanšu darījumi vai informācija. Atbilstības apliecinājuma uzdevumiem ir nozīmīgi fokusēties uz pārbaudāmā priekšmeta informāciju, kas var būt atbilstības paziņojums saskaņā ar izveidotām un standartizētām ziņošanas pamatnostādnēm.

Pārlicība un uzticamība publiskā sektora revīzijā

Uzticamības un pārlicības nepieciešamība

31. Potenciālie lietotāji vēlēties būt droši par lēmumu pieņemšanai izmantotās informācijas uzticamību un atbilstību. Tādēļ revīzija nodrošina informāciju, kas ir balstīta uz pietiekamiem un atbilstošiem pierādījumiem. Revidentiem jāveic revīzijas procedūras, lai samazinātu vai pārvaldītu risku izdarīt neatbilstošus secinājumus. Potenciālajiem lietotājiem ir atklāti jāpaziņo par nodrošināto pārlicības līmeni. Ierobežojumu dēļ revīzija nekad nevar sniegt absolūtu pārlicību.

Pārlicības nodrošināšanas veidi

32. Atkarībā no revīzijas un lietotāju vajadzībām, informēt par pārlicību var divos veidos:

- Ar atzinumiem un secinājumiem, kuri nepārprotami sniedz pārlicību. Tas attiecas uz visiem apliecinājuma uzdevumiem, kā arī atsevišķiem nepastarpinātās pārbaudes uzdevumiem.
- Citos veidos. Atsevišķos nepastarpinātās pārbaudes uzdevumos revidents nesniedz skaidru ziņojumu par iegūto pārlicību par pārbaudāmo priekšmetu. Tādā gadījumā revidents nodrošina lietotāju ar nepieciešamo pārlicību, vispusīgi izskaidrojot, kā tika izstrādāti konstatējumi, kritēriji un secinājumi, kā arī to, kādēļ konstatējumi un kritēriji rezultējas kopējā secinājumā vai ieteikumā.

Pārliecības līmenis**33. Pārliecība var būt pietiekama vai ierobežota.**

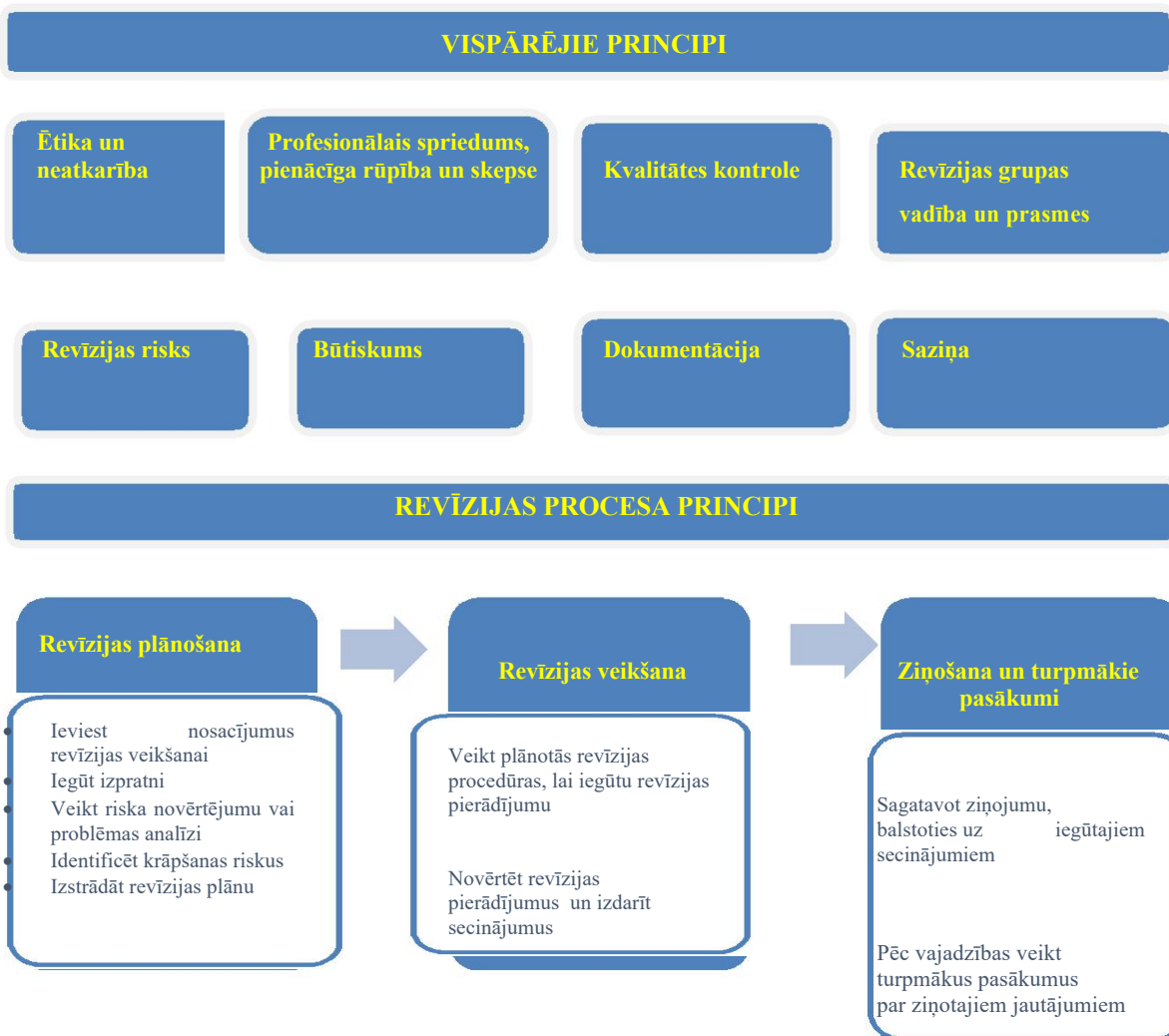
Pietiekama pārliecība ir augsta, bet ne absolūta. Revīzijas secinājumi ir izteikti pozitīvi, ziņojot, ka, pēc revidenta domām, pārbaudāmais priekšmets atbilst vai neatbilst visos būtiskos aspektos vai, vajadzības gadījumā, pārbaudāmā priekšmeta informācija sniedz skaidru un patiesu priekšstatu saskaņā ar piemērotajiem kritērijiem.

Nodrošinot ierobežotu pārliecību, revidents, balstoties uz veiktajām procedūrām, secina, ka nekas neliecina par to, ka pārbaudāmais priekšmets neatbilst piemērotajiem kritērijiem. Ierobežotas pārliecības revīzijā veiktās procedūras ir ierobežotas, salīdzinot ar tām, kādas ir nepieciešamas, lai iegūtu pietiekamu pārliecību. Saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu, iecerētais pārliecības līmenis potenciālajiem lietotājiem ir nozīmīgs. Ierobežotas pārliecības ziņojums pauž sniegtās pārliecības ierobežoto raksturu.

PUBLISKĀ SEKTORA REVĪZIJAS PRINCIPI

34. Zemāk izklāstītie principi ir svarīgi revīzijas veikšanā. Revīzija ir kumulatīvs un sistemātisks process. Atklāšanas nolūkos, pamatprincipi ir grupēti saskaņā ar ARI organizatorisko prasību principiem. Pamatprincipi, kā arī ar revīzijas procesa konkrētiem soļiem saistītie principi revidentam ir jāievēro gan pirms revīzijas sākšanas, gan arī visā revīzijas veikšanas laikā.

Publiskā sektora revīzijas principu aptvertās sfēras

Organizatoriskās prasības

35. ARI jāizstrādā un jāuztur atbilstošas procedūras ētikas un kvalitātes kontrolei

Katrai ARI organizatoriskā līmenī jāizstrādā un jāuztur procedūras ētikas un kvalitātes kontrolei, kas nodrošinātu pietiekamu pārlicību, ka ARI un tās darbinieki darbojas saskaņā ar profesionālajiem standartiem un piemērojamām ētikas, juridiskajām un reglamentējošajām prasībām. ISSAI 130 – *Ētikas Kodekss* un ISSAI 140 – *Kvalitātes kontrole ARI* satur norādes šajos jautājumos. Šo procedūru esamība ARI līmenī ir priekšnoteikums uz Revīzijas pamatprincipiem balstītu nacionālo standartu pielietošanai un izveidošanai.

Vispārējie principi

Ētika un neatkarība

36. Revidentiem jābūt neatkarīgiem un jādarbojas saskaņā ar atbilstošajām ētikas prasībām

Revidenta profesionālajā uzvedībā jābūt ietvertiem ētikas principiem. ARI jābūt noteiktai politikai attiecībā uz ētikas prasībām, kurās uzsvars likts uz katra revidenta atbilstības nepieciešamību. Revidentiem jāpaliek neatkarīgiem, lai viņu ziņojumi būtu taisnīgi, un par tādiem tos uzskatītu arī potenciālie lietotāji.

Revidenti var atrast norādes par neatkarību INTOSAI P-10 – *Meksikas deklarācija par ARI neatkarību*. Norādes par galvenajiem godīguma, objektivitātes, profesionālās kompetences un pienācīgas rūpības, konfidencialitātes un profesionālas uzvedības ētikas principiem ir aprakstīti ISSAI 130 – *Ētikas kodeksā*.

Profesionālais spriedums, pienācīga rūpība un skepse

37. Revīzijas laikā revidentiem jā saglabā atbilstoša profesionālā uzvedība, pielietojot profesionālo skepsi, profesionālo spriedumu un pienācīgu rūpību.

Revidenta attieksmi raksturo profesionālā skepse un profesionālais spriedums – īpašības, kas ir nepieciešamas lēmumu pieņemšanā par piemēroto darbības virzienu. Revidentiem jāievēro pienācīga rūpība, lai nodrošinātu, ka to profesionālā uzvedība ir atbilstoša.

Profesionālā skepse nozīmē profesionālās distances ievērošanu, kā arī modru un apšaubu attieksmi, novērtējot revīzijas laikā iegūto pierādījumu pietiekamību un atbilstību. Tas arī ļauj palikt atvērtam, un uztvert visus viedokļus un argumentus.

Profesionālais spriedums nozīmē kolektīvo zināšanu, prasmju un pieredzes izmantošanu revīzijas procesā. Pienācīga rūpība nozīmē, ka revidentam jāplāno un jāveic revīzija centīgi un rūpīgi. Revidentiem būtu jāizvairās no apstākļiem, kas varētu radīt šaubas par viņu darbu.

Kvalitātes kontrole

38. Revidentiem jāveic revīzija saskaņā ar kvalitātes kontroles profesionālajiem standartiem

ARI kvalitātes kontroles politikai un procedūrām jā saskan ar profesionālajiem standartiem, ar mērķi nodrošināt, ka revīzija ir veikta pienācīgi augstā līmenī. Kvalitātes kontroles procedūrām jāietver tādi jautājumi kā revīzijas procesa virziens, revīzijas pārbaudes un revīzijas uzraudzība, kā arī nepieciešamība pēc konsultācijām, lai pieņemtu lēmumus sarežģītos vai strīdīgos jautājumos.

Revidenti var iegūt papildu norādes ISSAI 140 – *Kvalitātes kontrole ARI*.

Revīzijas komandas vadība un iemaņas

39. Revidentiem jābūt nepieciešamajām prasmēm

Lai paveiktu revīzijas procesu, revīzijas komandas pārstāvjiem kopumā jāpieņem zināšanās, prasmēm un kompetencei. Tās ietver izpratni un praktisku pieredzi par veicamo revīziju, izpratni par piemērojamajiem standartiem un tiesību aktiem, izpratni par iestādes darbību, kā arī spēju un pieredzi pieņemt profesionālo spriedumu. Visām revīzijām ir raksturīga nepieciešamība pieņemt darbā darbiniekus ar atbilstošu kvalifikāciju, nodrošināt darbinieku apmācību un attīstību, izstrādāt revīzijas veikšanas rokasgrāmatas un citas rakstiskas vadlīnijas un instrukcijas, kā arī piešķirt pietiekamus revīzijas resursus. Revidentiem ir jāuztur sava profesionālā kompetence, īstenojot profesionālo attīstību.

Saskaņā ar ARI pilnvarām un piemērojamajiem tiesību aktiem, revidenti var izmantot iekšējo revidentu, citu revidentu vai ekspertu darbu tur, kur tas ir nepieciešams. Revidenta procedūrām jānodrošina pietiekams pamats citu darba izmantošanai. Visos gadījumos revidentam jāiegūst pierādījumi par citu revidentu vai ekspertu kompetenci, neatkarību, un paveiktā darba kvalitāti. Tomēr tikai ARI ir atbildīga par jebkuras revīzijas atzinumu vai ziņojumu par pārbaudāmo priekšmetu. Citu pušu paveiktais darbs nemazina šo atbildību.

Iekšējā audita mērķi atšķiras no ārējās revīzijas mērķiem. Tomēr, gan iekšējā, gan ārējā revīzija veicina labu pārvaldību, veicot ieguldījumu gan caurskatāmā un atbildīgā publiskā sektora līdzekļu izmantošanā, gan ekonomiskā, produktīvā un efektīvā publiskā sektora pārvaldē. Šis process sniedz saskaņošanas un sadarbības iespējas, kā arī ļauj izvairīties no nevajadzīgas darba dublēšanas.

Dažas no ARI izmanto citu revidentu darbu valsts, novada, rajona, apgabala vai vietējā līmenī, vai arī citu uzskaites iestāžu paveikto revīzijas darbu, kas ir atbilstošs revīzijas mērķiem. Nepieciešama vienošanās, lai pārliecinātos, ka jebkurš šāds darbs ir paveikts saskaņā ar publiskā sektora revīzijas standartiem.

Revīzijas veikšanā var būt nepieciešamas īpašas tehnikas, metodes vai prasmes nozarēs, kas nav pieejamas ARI. Tādā gadījumā var piesaistīt ekspertus, lai nodrošinātu specifisku darbību vai citu mērķu izpildi.

Revīzijas risks

40. Revidentiem jāvada risks, ka tiks sniegts apstākļiem neatbilstošs revīzijas ziņojums.

Revīzijas risks ir risks, ka revīzijas ziņojums var būt neatbilstošs. Revidents veic procedūras, lai samazinātu vai vadītu neatbilstošu secinājumu izdarīšanas risku, saprotot, ka ierobežojumi, kas piemīt jebkurai revīzijai, neļauj nodrošināt absolūtu pārlicību par pārbaudāmo priekšmetu.

Gadījumos, kad mērķis ir nodrošināt pietiekamu pārlicību, revidentam jāsamazina revīzijas risks līdz pieņemami zēmam līmenim atbilstoši revīzijas apstākļiem. Revīzijas mērķis var būt arī ierobežotas pārlicības nodrošināšana. Tādā gadījumā pieņemamais risks, ka kritēriji nav atbilstoši ir lielāks nekā pietiekamas pārlicības revīzijā. Ierobežotas pārlicības revīzija nodrošina pārlicības līmeni, kas, pēc revidenta profesionālā sprieduma, būs visnozīmīgākais potenciālajiem lietotājiem.

Būtiskums

41. Revīzijas laikā revidentiem jāizvērtē būtiskums.

Visās revīzijās nozīmīgs ir būtiskums. Jautājums var tikt vērtēts kā būtisks, ja zināšanas par to, visticamāk, ietekmēs potenciālo lietotāju lēmumus. Būtiskuma noteikšana ir profesionālā sprieduma jautājums, un ir atkarīga no revidenta izpratnes par potenciālo lietotāju vēlmēm. Šis spriedums var būt saistīts ar atsevišķu vienumu vai ar vienumu grupu. Būtiskumu parasti nosaka vērtības izteiksmē, tomēr tam ir arī kvalitatīvi un kvantitatīvi aspekti. Atsevišķa vienuma vai vienumu grupas raksturīgās iezīmes var padarīt jautājumu būtisku arī pēc tā rakstura vai konteksta.

Būtiskuma apsvēršana ietekmē lēmumus par revīzijas procedūru raksturu, laiku un apjomu, kā arī revīzijas rezultātu novērtēšanu. Apsvērumi var ietvert akcionāru intereses, sabiedrības intereses, normatīvās prasības, un uz sabiedrību atstātās sekas.

Dokumentācija

42. Revidentiem jā sagatavo pietiekami detalizēti revīzijas dokumenti, lai nodrošinātu skaidru izpratni par paveikto darbu, iegūtajiem pierādījumiem un izdarītajiem secinājumiem.

Revīzijas dokumentos jābūt ietvertai revīzijas stratēģijai un revīzijas plānam. Dokumentos jāatklāj veiktās procedūras un iegūtie pierādījumi, kā arī tiem jāskaidro ar paziņotajiem revīzijas rezultātiem. Dokumentiem jābūt pietiekami detalizētiem, ļaujot pieredzējušam revidentam bez iepriekšējām zināšanām par revīziju, saprast veikto procedūru raksturu, laiku, apjomu un rezultātus, iegūtos pierādījumus, kas pamato revīzijas secinājumus un ieteikumus, spriešanu par būtiskajiem jautājumiem, kuros bija nepieciešams profesionālais spriedums, kā arī saprast pārējos saistītos secinājumus.

Saziņa

43. Revīzijas laikā revidentiem jāizveido efektīva saziņa.

Revidējamai vienībai jābūt informētai par visiem jautājumiem, kas attiecas uz revīziju. Tā ir konstruktīvu darba attiecību svarīga sastāvdaļa. Saziņa ietver ar revīziju saistītās informācijas iegūšanu un vadības un par pārvaldību atbildīgo amatpersonu vai institūciju laicīgu informēšanu par revīzijas novērojumiem un konstatējumiem. Revidentam var būt pienākums ziņot citām ieinteresētajām pusēm, piemēram, likumdevējam vai pārraudzības iestādēm, par jautājumiem, kas saistīti ar revīziju.

Ar revīzijas procesu saistīti principi

Revīzijas plānošana

44. Revidentam jānodrošina skaidri revīzijas veikšanas nosacījumi

Revīziju var pieprasīt statūti, likumdošanas vai pārraudzības iestādes, ARI vai vienošanās ar revidējamo vienību. Visos gadījumos revidentam, revidējamās vienības vadībai, par pārvaldību atbildīgajām amatpersonām vai institūcijām, un citiem iesaistītajiem jāpanāk kopēja izpratne par revīzijas nosacījumiem un katras iesaistītās puses lomu un atbildību. Informācija var ietvert revīzijas pārbaudāmo priekšmetu, apjomu un mērķus, pieeju informācijai, revīzijas rezultātā sagatavojamo ziņojumu, revīzijas procesu, kontaktpersonas, un citu revīzijā iesaistīto pušu lomas un atbildību.

45. Revidentam ir jāiegūst izpratne par revidējamo vienību vai programmu.

Tas ietver izpratni par attiecīgajiem mērķiem, darbībām, normatīvo vidi, iekšējo kontroli, finanšu un citām sistēmām, darbības procesiem un iespējamo revīzijas pierādījumu avotu izpēti. Šīs zināšanas var iegūt no pastāvīgas sadarbības ar vadību, par pārvaldību atbildīgajām amatpersonām vai institūcijām un citām ieinteresētajām pusēm. Tas var ietvert konsultēšanos ar ekspertiem un dokumentu izpēti (iepriekšēji pētījumi un citi avoti), lai gūtu plašāku izpratni par pārbaudāmo priekšmetu tā saturu, par ko tiks veikta revīzija.

46. Revidentiem jāveic risku izvērtēšana vai problēmu analīze, kas nepieciešamības gadījumā jāpārskata attiecībā uz revīzijas konstatējumiem.

Identificēto risku raksturs atšķiras atkarībā no revīzijas mērķa. Revidentam jāņem vērā un jāizvērtē dažādu veidu nepilnību, noviržu vai kļūdu risks, kas var rasties saistībā ar pārbaudāmo priekšmetu. Jāņem vērā gan vispārēji, gan specifiski riski. To var panākt iegūstot izpratni par revidējamās vienības vai programmas vidi, ieskaitot iekšējās kontroles vidi. Revidentam jānovērtē vadības atbildes reakcija uz identificētajiem riskiem, lai tos mazinātu, ieskaitot iekšējo kontroļu ieviešanu un īstenošanu. Problēmu analīzē revidentam jāņem vērā patiesās problēmu vai noviržu pazīmes, ne tās, kurām vajadzētu būt vai kas tiek sagaidītas. Šis process ietver dažādu problēmas rādītāju izpēti, lai noteiktu revīzijas mērķus. Identificētie riski un to ietekme uz revīziju ir jāņem vērā visu revīzijas laiku.

47. Revidentam jāidentificē un jāizvērtē krāpšanas riski, kas attiecas uz revīzijas mērķiem.

Revidentiem jāveic izpēte un procedūras, lai identificētu un reaģētu uz krāpšanas riskiem, kas attiecas uz revīzijas mērķiem. Revidentiem jāuztur profesionāla skepse un jābūt gataviem uz krāpšanas iespējamību visas revīzijas laikā.

48. Revidentiem jāplāno darbs, lai nodrošinātu, ka revīzija ir veikta efektīvi un produktīvi.**Specifiskas revīzijas plānošana ietver stratēģiskos un operatīvos aspektus.**

Stratēģiski plānošanai jānosaka revīzijas apjoms, mērķi un pieeja. Mērķi ir saistīti ar revīzijas iecerēto rezultātu. Apjoms attiecas uz pārbaudāmo priekšmetu un kritērijiem, kurus revidents izmantos, lai novērtētu un ziņotu par pārbaudāmo priekšmetu, un tas ir arī tieši saistīts ar mērķiem. Pieveca aprakstīs revīzijas pierādījumu iegūšanas procedūru raksturu un apjomu. Revīzija jāplāno tā, lai samazinātu revīzijas risku līdz pieņemami zēmam līmenim.

Operatīvi plānošana ietver revīzijas laika grafika izveidi, un revīzijas procedūru rakstura, laika un apjoma noteikšanu. Plānošanas laikā revidentiem jānorāda revīzijas grupas locekļi un jāidentificē citi nepieciešamie resursi, piemēram, pārbaudāmā priekšmeta eksperti.

Revīzijas plānošanā jāņem vērā būtiskas izmaiņas apstākļos un nosacījumos. Tas ir visas revīzijas laikā notiekošs sistēmātisks process.

Revīzijas pierādījumu iegūšana**49. Revidentiem jāveic revīzijas procedūras, kas nodrošina pietiekamu un atbilstošu revīzijas pierādījumu iegūšanu, uz ko balstīt revīzijas ziņojumu.**

Revidenta lēmumi par revīzijas procedūru raksturu, laiku un apjomu ietekmēs iegūstamos pierādījumus. Procedūru izvēle būs atkarīga no risku izvērtēšanas vai problēmu analīzes.

Revīzijas pierādījumi ir jebkura informācija, ko izmanto revidents, lai noteiktu, vai pārbaudāmais

priekšmets ir saskaņā ar piemērojamiem kritērijiem. Revīzijas pierādījumi var būt dažādu veidu – tā var būt elektroniska vai rakstiska darījumu uzskaitē, rakstiska vai elektroniska ārējā saziņa, revidenta novērojumi, kā arī revidējamās vienības mutisks vai rakstisks apgalvojums. Revīzijas pierādījumu iegūšanas metodes var ietvert izpēti, novērojumus, iztaujāšanu, apstiprināšanu, pārrēķinus, darbību atkārtotu veikšanu, analītiskās procedūras un/vai citas pētījuma tehnikas. Revīzijas pierādījumiem jābūt pietiekamiem (kvantitāte) tā, lai pārliecinātu zinošu personu par konstatējumu pietiekamību, un atbilstošiem (kvalitāte) – tas ir būtiskiem, derīgiem un ticamiem. Revidenta novērtējumam par revīzijas pierādījumiem jābūt objektīvam, patiesam un vispusīgam. Sākotnējie konstatējumi ir jāpārrunā ar revidējamo vienību, lai apstiprinātu to pamatotību.

Revidentam jāievēro visas konfidencialitātes prasības.

50. Revidentiem jānovērtē revīzijas pierādījumi un jāizdara secinājumi

Pēc revīzijas procedūru pabeigšanas, revidents pārskata revīzijas dokumentus, lai noteiktu vai par pārbaudāmo priekšmetu ir veikta pietiekama un atbilstoša revīzija. Pirms secinājumu izdarīšanas revidents apsver sākotnējo riska izvērtējumu un būtiskumu atbilstoši iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, un nosaka, vai ir nepieciešamas papildu revīzijas procedūras.

Revidents novērtē revīzijas pierādījumus saistībā ar iegūtajiem revīzijas konstatējumiem. Pēc revīzijas pierādījumu un konstatējumu būtiskuma novērtēšanas, revidentam jāapsver kvantitatīvie un kvalitatīvie faktori.

Pamatojoties uz konstatējumiem un profesionālo spriedumu, revidents izdara secinājumus par pārbaudāmo priekšmetu vai pārbaudāmā priekšmeta informāciju.

Revīzijas noslēgums un ieteikumu ieviešanas uzraudzība

51. Revidentiem jāsapagatavo ziņojums pamatojoties uz izdarītajiem secinājumiem

Revīzijas process ietver ziņojuma sagatavošanu, lai paziņotu revīzijas rezultātus ieinteresētajām pusēm un citām par pārvaldību atbildīgajām amatpersonām vai institūcijām. Mērķis ir arī atvieglot turpmākos pasākumus un veicamos uzlabojumus. Dažās no ARI, piemēram, revīzijas tiesās ar jurisdikcijas tiesībām tas var ietvert arī juridiski saistošu ziņojumu vai tiesas lēmumu izdošanu.

Ziņojumiem jābūt viegli saprotamiem, pilnīgiem un bez nenoteiktībām un bez neskaidrībām. Tiem jābūt objektīviem un patiesiem, iekļaujot tikai informāciju, kas ir balstīta uz pietiekamiem un atbilstošiem revīzijas pierādījumiem, nodrošinot, ka konstatējumi atbilst saturam.

Ziņojuma veids un saturs būs atkarīgs no revīzijas veida, potenciālajiem lietotājiem, piemērotajiem standartiem un juridiskajām prasībām. ARI pilnvaras un citi atbilstoši tiesību akti var noteikt ziņojumu formu vai formulējumu, kas var būt saīsinātā vai paplašinātā formā.

Paplašinātas formas ziņojumi detalizēti apraksta revīzijas apjomu, revīzijas konstatējumus un secinājumus, iekļaujot iespējamās sekas un ieteikumus uzlabojumu veikšanai.

Saīsinātas formas ziņojumi ir pēc formas īsāki un standartizētāki.

Apliecinājuma ziņojumi

Apliecinājuma uzdevumos revīzijas ziņojums var izteikt viedokli par to vai pārbaudāmā priekšmeta informācija visos būtiskos aspektos ir bez kļūdām un/vai pārbaudāmais priekšmets visos būtiskos aspektos atbilst noteiktajiem kritērijiem. Apliecinājuma uzdevumā ziņojumu sauc par Revidenta

ziņojumu.

Nepastarpinātās pārbaudes ziņojumi

Nepastarpinātās pārbaudes uzdevumos revīzijas ziņojumā jānorāda revīzijas mērķi un jāpaskaidro kā tie tika sasniegti revīzijas procesā. Tas ietver konstatējumus un secinājumus par pārbaudāmo priekšmetu, kā arī ieteikumus. Papildus var ietvert arī informāciju par kritērijiem, metodiku un informācijas avotiem, kā arī jāaprunā jebkādi revīzijas apjoma ierobežojumi.

Revidenta ziņojumā jābūt izskaidrotam kā iegūtie pierādījumi tika izmantoti, un kādēļ izdarīti izrietošie secinājumi. Tas ļaus nodrošināt potenciālos lietotājus ar nepieciešamo uzticamības pakāpi.

Atzinums

Kad revīzijas atzinumu izmanto, lai izteiktu pārlicības līmeni, tam jābūt standartizētā formātā. Atzinums var būt nemodificēts vai modificēts. Nemodificētu atzinumu izmanto, kad ir iegūta ierobežota vai pietiekama pārlicība. Modificēts atzinums var būt:

Atzinums ar iebildi (izņemot) – kad revidents nepiekrīt vai nespēj iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par atsevišķiem pārbaudāmā priekšmeta jautājumiem, kuri ir, vai kuri varētu būt būtiski, bet ne visaptveroši;

Negatīvs atzinums – kad revidents ir ieguvis pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un ir secinājis, ka novirzes vai neatbilstības katra atsevišķi vai kopumā, ir būtiskas un visaptverošas;

Atteikums sniegt atzinumu – kad revidents nespēj iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus nenoteiktības vai apjoma ierobežojumu dēļ, kas ir gan būtiski, gan visaptveroši.

Gadījumos, kad atzinums ir modificēts, iemesli tam ir skaidri jāizklāsta, atsaucoties uz piemērojamiem kritērijiem, modifikācijas raksturu un apjomu. Atkarībā no revīzijas veida, ziņojumā var tikt iekļauti jebkādi ieteikumi uzlabojumu veikšanai, kā arī informācija par konstatētajām iekšējās kontroles sistēmas nepilnībām.

Ieteikumu ieviešanas uzraudzība

ARI uzrauga revidējamās vienības veiktās darbības revīzijas ziņojumā norādīto trūkumu novēršanai. Nepietiekama vai neatbilstoša revidējamās vienības rīcība trūkumu novēršanā var likt ARI veikt turpmākas pārbaudes.

Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas ISSAI standartu tulkošanu
latviešu valodā un standartu aktuālo versiju uzturēšanu nodrošina

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Skanstes iela 50,
Rīga, LV 1013
tālrunis: 67017500
fakss: 67017673
e-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

www.lrvk.gov.lv